

Posudek

Najmanová, Veronika: Zapomenuté představitelky Ženského výrobního spolku českého ve světle jejich pozůstalostí a dobového tisku. Bakalářská práce. Praha, Fakulta humanitních studií v Praze 2011, 81 s., přílohy.

Veronika Najmanová si ve své bakalářské práci vytkla přímočarý a svým způsobem jednoduchý cíl: na konturách činnosti Ženského výrobního spolku českého představitelky českého ženského hnutí v jeho zakladatelské éře druhé poloviny 19. a prvních desetiletí 20. století. Svému cíli podřídila celkovou koncepci práce. Tedy do bodových situací vzniku, činnosti, problémů a postupného útlumu práce spolku začlenila stručné portréty žen, které se na práci spolku v průběhu sedmdesáti let jeho působení podílely.

Již propojení prezentace práce angažovaných českých žen a činnosti Ženského výrobního spolku naznačuje, že V. Najmanová se zaměřila na představitelky toho směru ženské emancipace, který směřoval ke společenské a kulturní aktivizaci žen prostřednictvím vzdělávání. A v tomto směru se V. Najmanové podařilo ukázat jeden ne příliš zdůrazňovaný moment českého ženského hnutí: vstup českých žen do zápasu o vyrovnání společenských a politických šancí s mužskou částí české společnosti byl vázán na kultivaci a prohlubování znalostí v různých oborech, do nichž postupně mohly ženy vstoupit. Úsilí o vzdělávání žen zakladatelky tohoto směru ženské emancipace podstupovaly i v době, kdy dobrovolnou aktivitu vystřídal institucionální vzdělávání zaštitěné státem. Z rozpravy V. Najmanové pak vyplývá ne příliš povzbuzující poznatek, že tyto aktivistky nebyly schopny transformovat svůj program a přizpůsobit ho měnícím se požadavkům doby.

Jako klad celkové koncepce bakalářské práce zdůrazňuji širší studijního záběru. Autorka práce se nesoustředila pouze na známé představitelky českého kulturního a společenského života, které jsou v souvislostech činnosti Ženského výrobního spolku vzpomínány (např. Karolina Světlá, Eliška Krásnohorská, Marie Riegrová-Palacká, Eliška Lauermannová, Anežka Čermáková-Sluková ad.). Obrátila pozornost i k těm pracovnícím, které byly sice hybnými silami činnosti spolku, avšak v historii českého ženského hnutí jsou opomíjeny. Upozorňuji zejména na portréty Anny Cardové-Lamblové a Jindřišky Flajšhanzové.

Svou rozpravu V. Najmanová založila na studiu literárních pozůstalostí pracovnic Ženského výrobního spolku, které jsou uloženy v Literárním archivu Památníku národního písemnictví a na studiu výročních zpráv spolku. Pozornost obrátila k Ženským listům, tedy tiskovému orgánu spolku. Pro bakalářskou práci je tato pramenná základna dostatečná. Zůstává ovšem otázkou, zda cílená koncentrace autorky na kresbu portrétů nebyla tématicky omezující a s ohledem na zhodnocení významu jednotlivých osobností svazující.

Práce V. Najmanové splňuje předpoklady kladené na bakalářské práce a doporučuji ji proto k obhajobě. Hodnotím je jako práci mezi výbornou a velmi dobrou.